

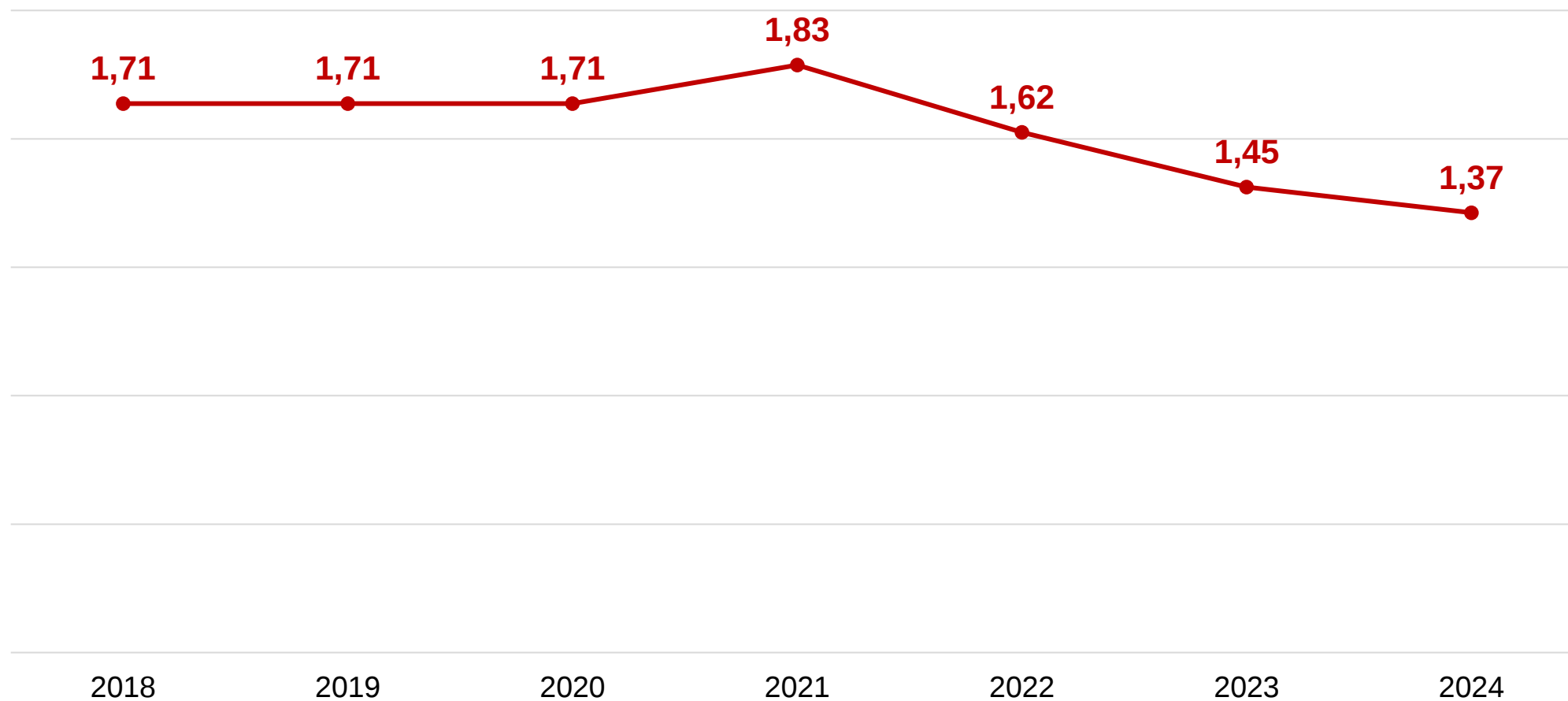
Územní diferenciaci poklesu plodnosti po roce 2021 na úrovni SO ORP

Luděk Šídlo (PřF UK), Terezie Štyglerová (ČSÚ)

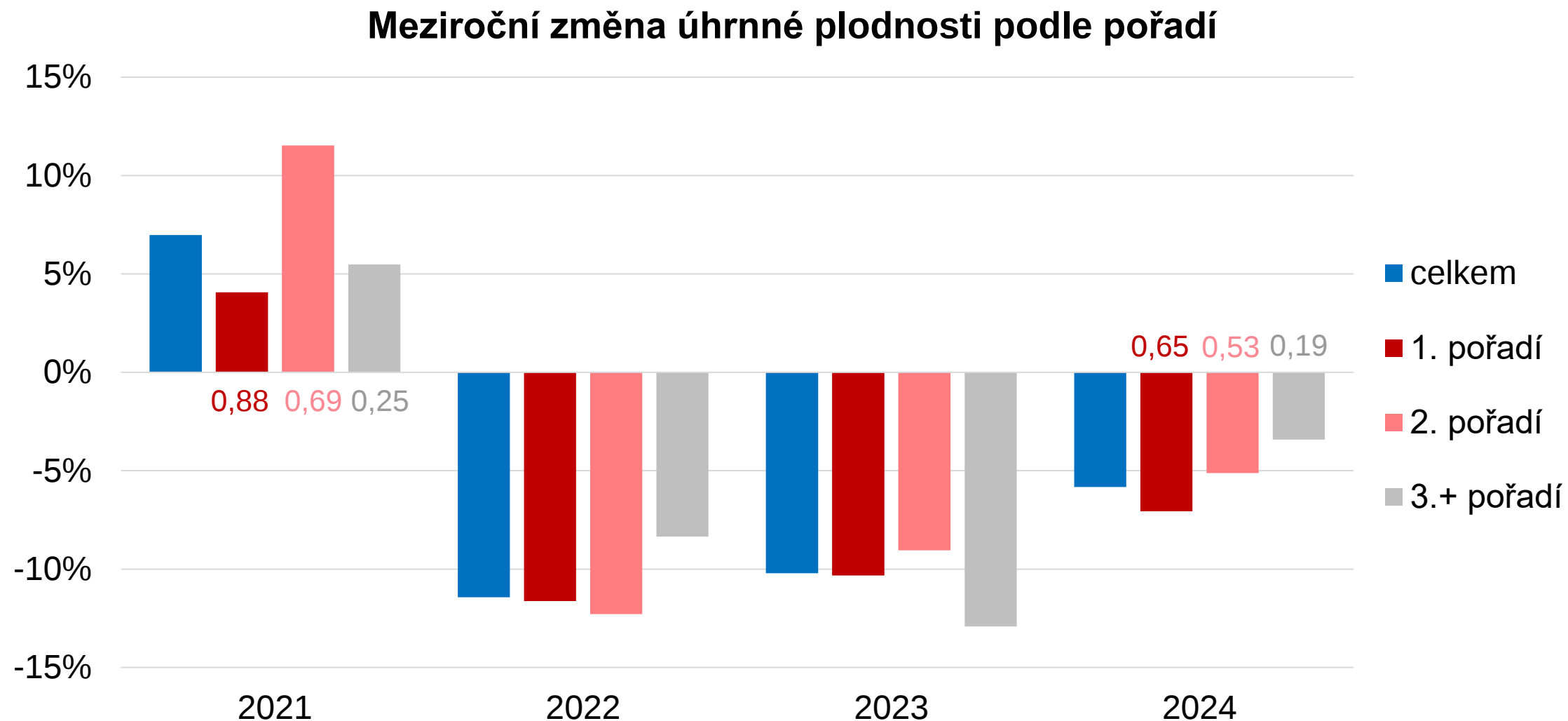
54. konference České demografické společnosti
28.–30. 5. 2025, České Budějovice

Úhrnná plodnost zůstává vyšší než v letech 1995–2006

Vývoj úhrnné plodnosti

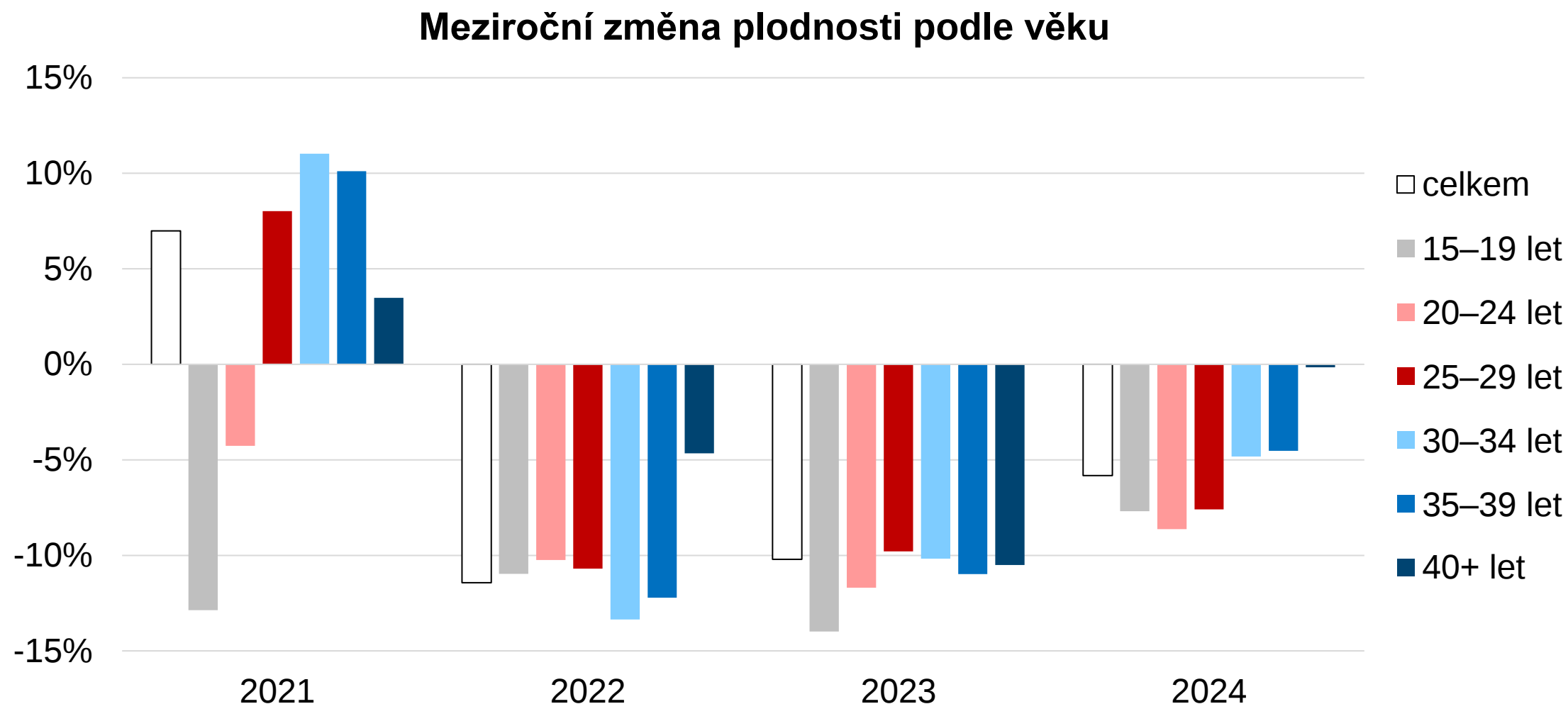

Plodnost klesla v letech 2022–2024 ve všech pořadích

Zdroj: M. Němečková, T. Štyglarová: Porodnost spadla na historické minimum, Statistika a My, 6/2025, ČSÚ

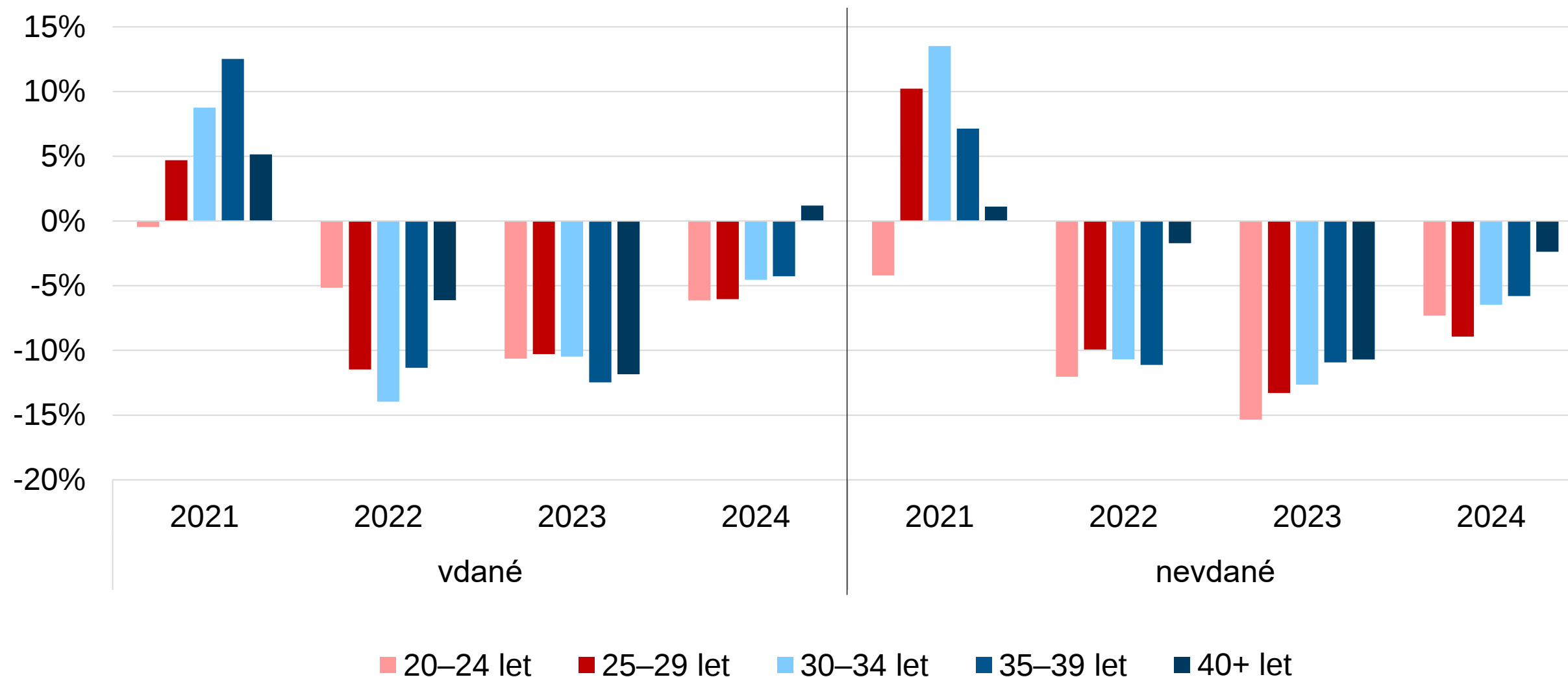
Nejrovnoměrnější pokles napříč věkem žen nastal v roce 2023

Zdroj: M. Němečková, T. Štyglerová: Porodnost spadla na historické minimum, Statistika a My, 6/2025, ČSÚ

Plodnost snížily ženy vdané i nevdané

Meziroční změna míry plodnosti podle rodinného stavu a věku ženy

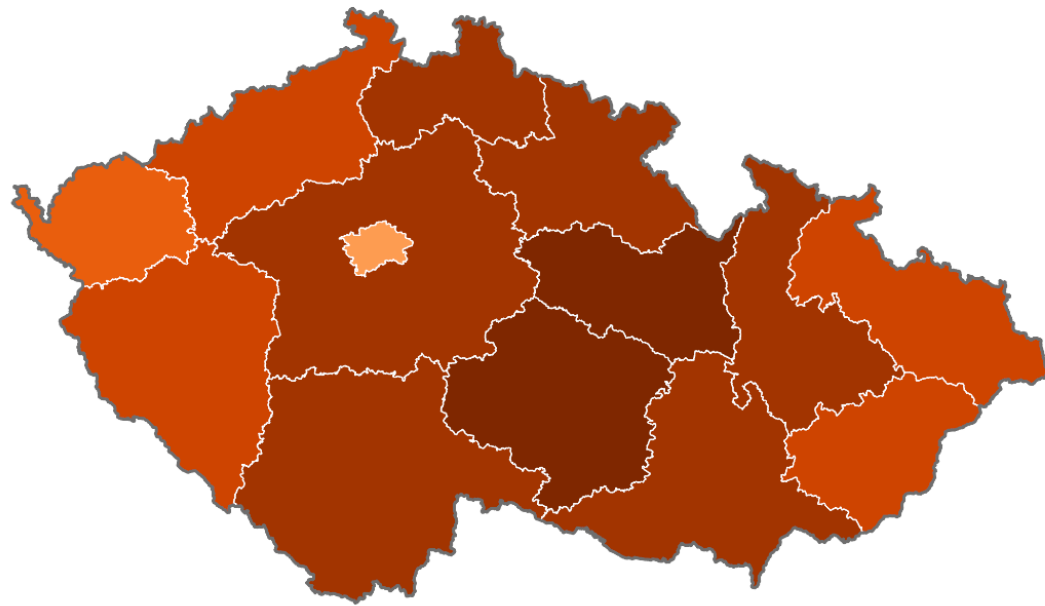
Je současný pokles plodnosti plošný i územně?

Pro hodnocení použity:

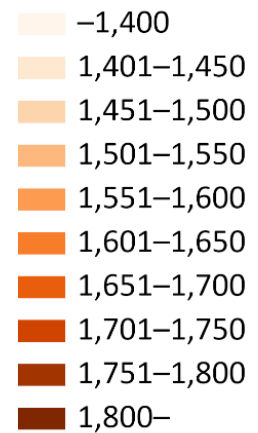
- Úhrnné plodnosti celkem, 1. a 2. a vyššího pořadí za **tříleté průměry** pro období let **2019–2021** a **2022–2024** na regionální úrovni (kraje, SO ORP)
- Index změny mezi sledovanými obdobími
- Shlukové analýzy na úrovni SO ORP na základě hodnot sledovaných ukazatelů v daných obdobích i jejich indexů změny (Wardova metoda)
- Typologie SO ORP na základě bivariační analýzy vztahu úhrnné plodnosti 1. a 2. a vyššího pořadí a jejich poklesu mezi sledovanými obdobími

Úhrnná plodnost klesla ve všech krajích

2019–2021

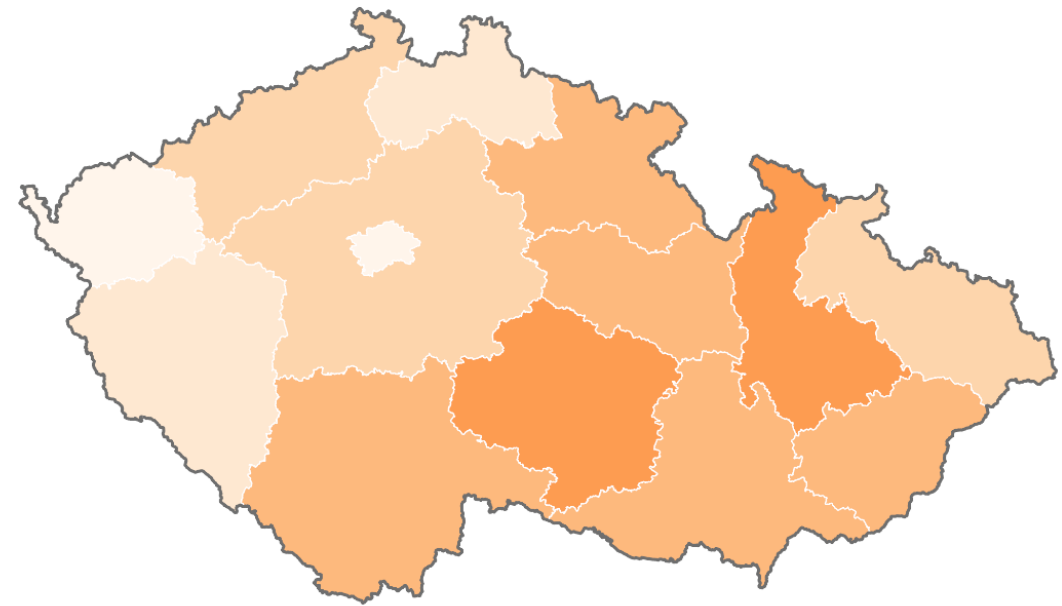

Úhrnná plodnost

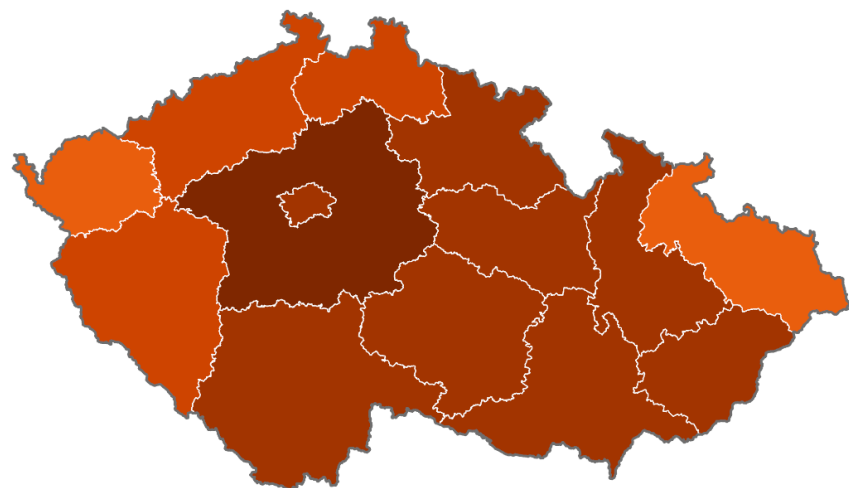
0 50 100 km

2022–2024

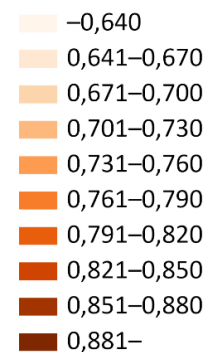

I úhrnná plodnost 1. a 2.+ pořadí klesla ve všech krajích

2019–2021

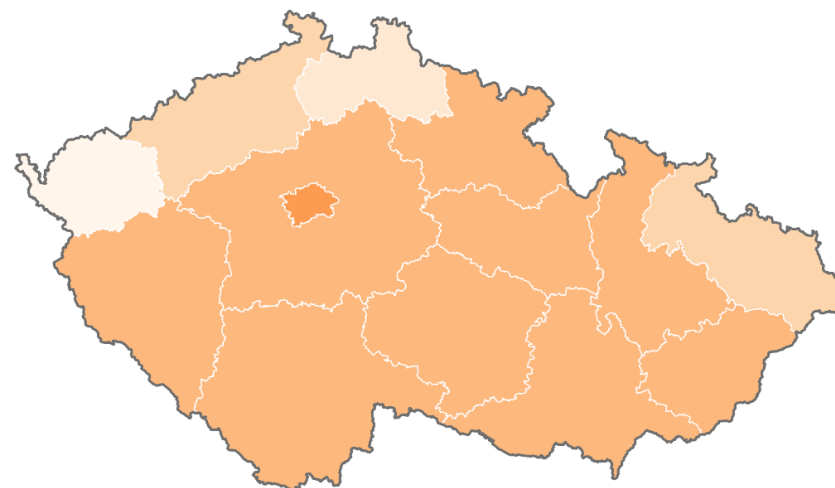

Úhrnná plodnost
1. pořadí

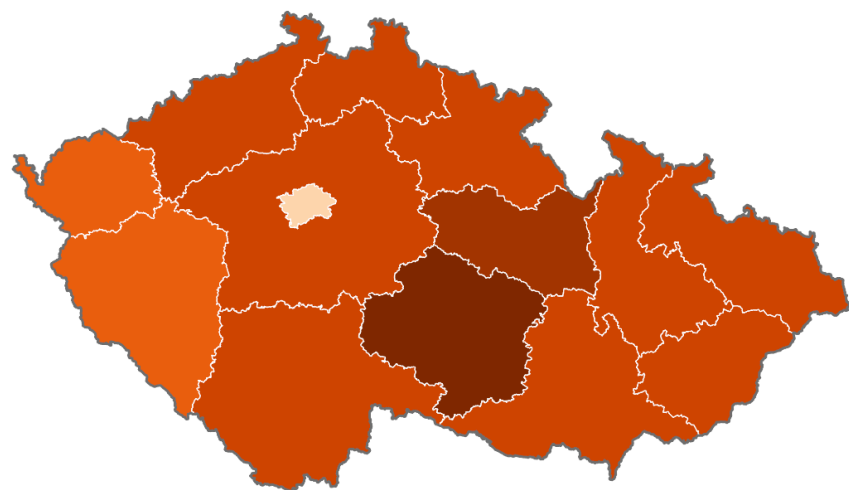

0 50 100 km

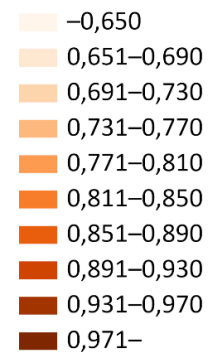
2022–2024

2019–2021

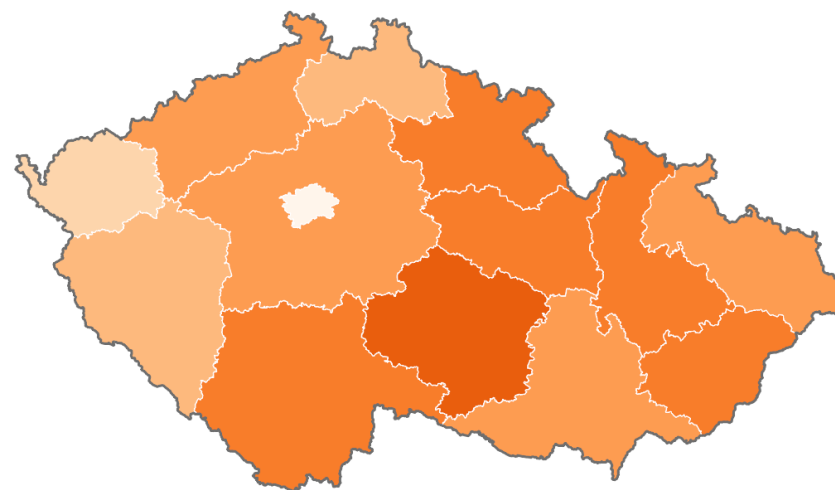

Úhrnná plodnost
2.+ pořadí

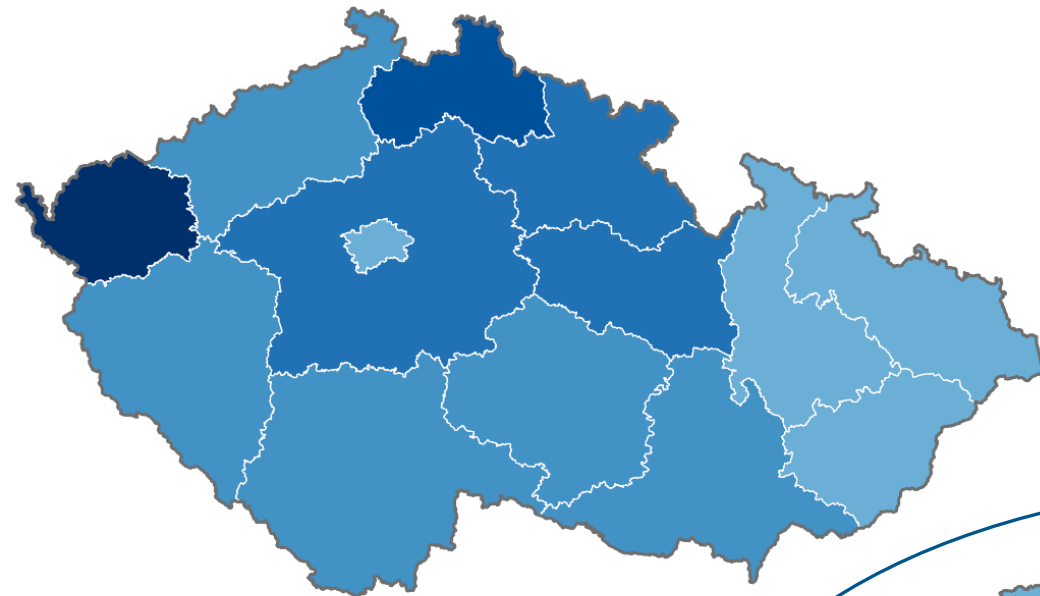
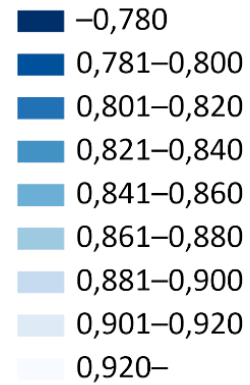
0 50 100 km

2022–2024

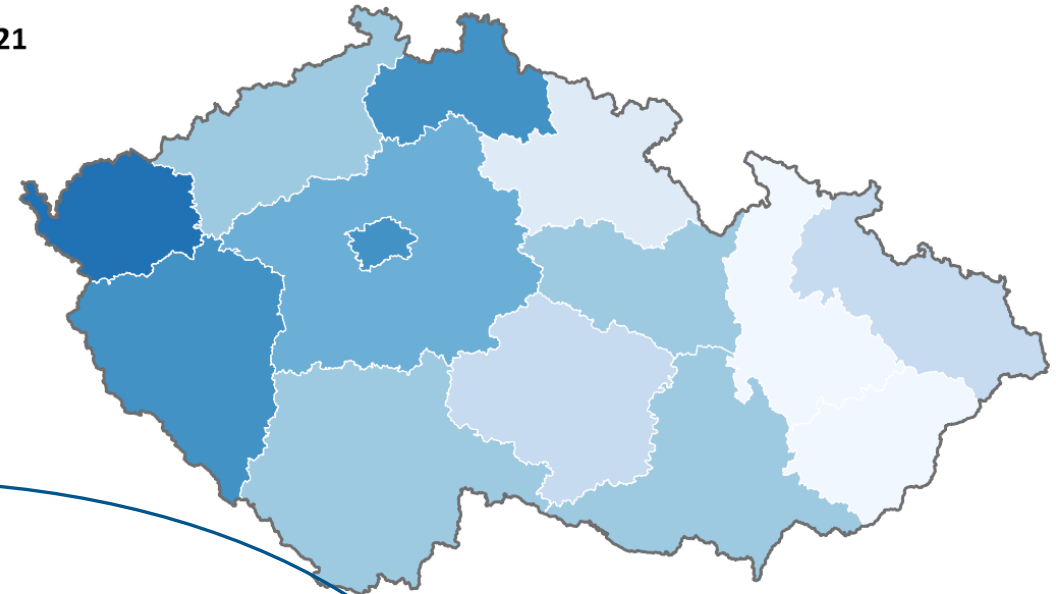

Pokles plodnosti nejvyšší v Karlovarském a Libereckém kraji

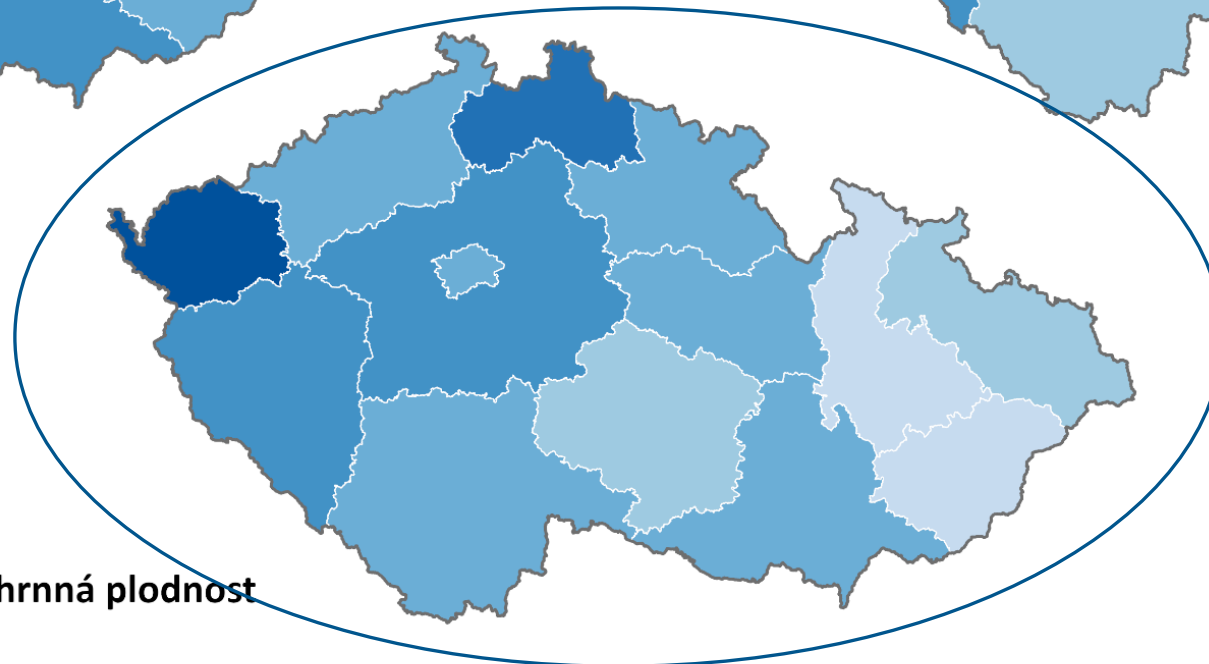
Index změny
2022–2024 vs. 2019–2021

Úhrnná plodnost
1. pořadí

Úhrnná plodnost
2+. pořadí

Úhrnná plodnost

0 50 100 km

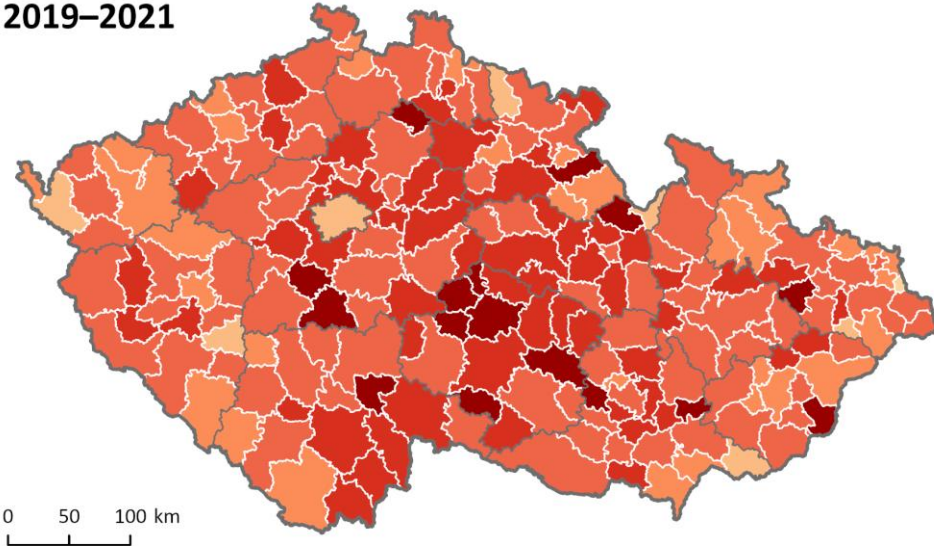
Pokles úhrnné plodnosti v Karlovarském a Libereckém kraji

„táhla“ úhrnná plodnost prvního i vyššího pořadí

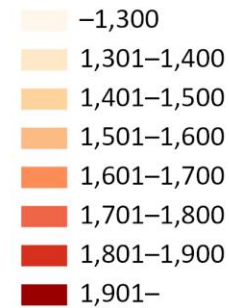
Kraj	Úhrnná plodnost	Úhrnná plodnost 1. pořadí	Úhrnná plodnost 2.+ pořadí
Hl. město Praha	15 %	14 %	16 %
Středočeský	17 %	20 %	14 %
Jihočeský	14 %	16 %	12 %
Plzeňský	17 %	17 %	16 %
Karlovarský	21 %	23 %	19 %
Ústecký	15 %	17 %	12 %
Liberecký	19 %	21 %	17 %
Královéhradecký	14 %	19 %	9 %
Pardubický	15 %	19 %	12 %
Vysočina	14 %	18 %	10 %
Jihomoravský	15 %	17 %	13 %
Olomoucký	11 %	16 %	7 %
Zlínský	11 %	16 %	7 %
Moravskoslezský	13 %	15 %	12 %

Pokles plodnosti proběhl napříč Českem, územní rozdíly se prohloubily

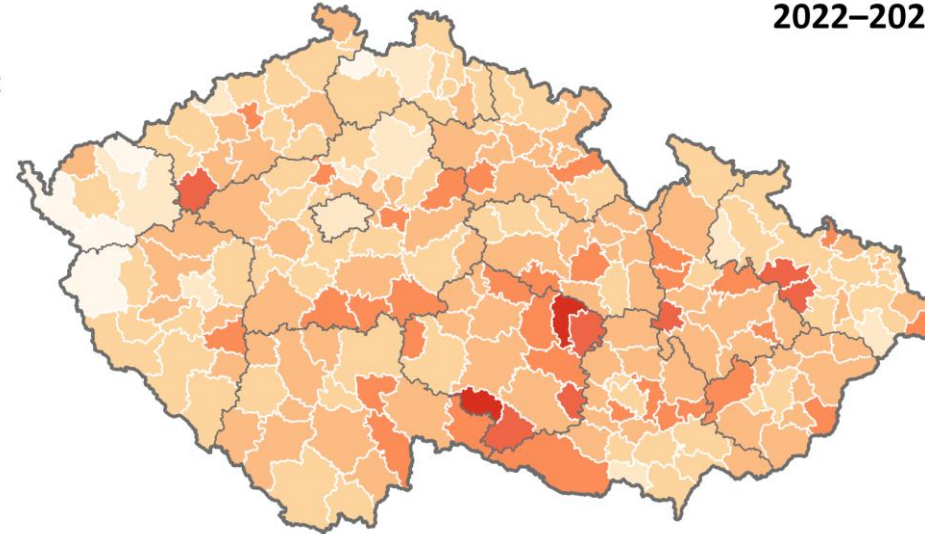
2019–2021

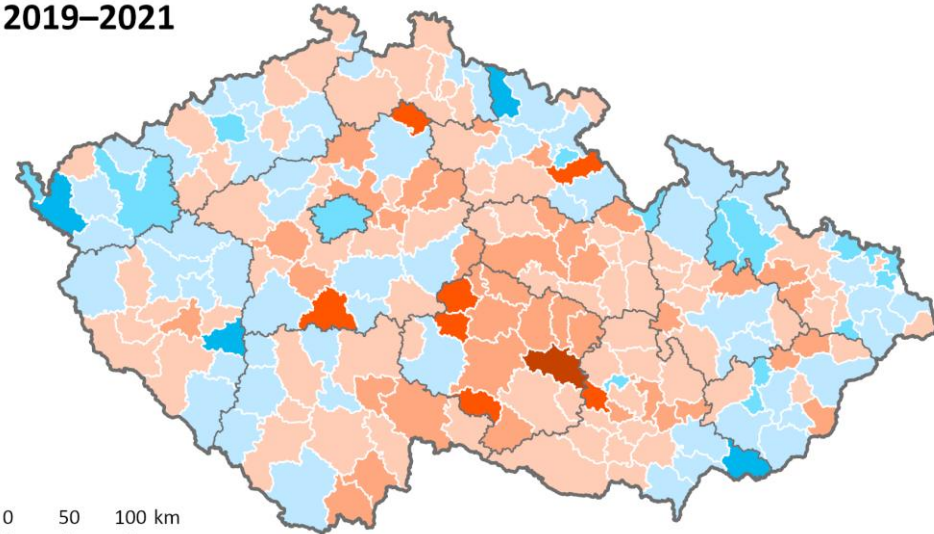
Úhrnná plodnost

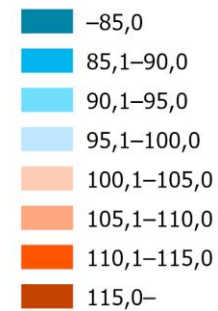
2022–2024

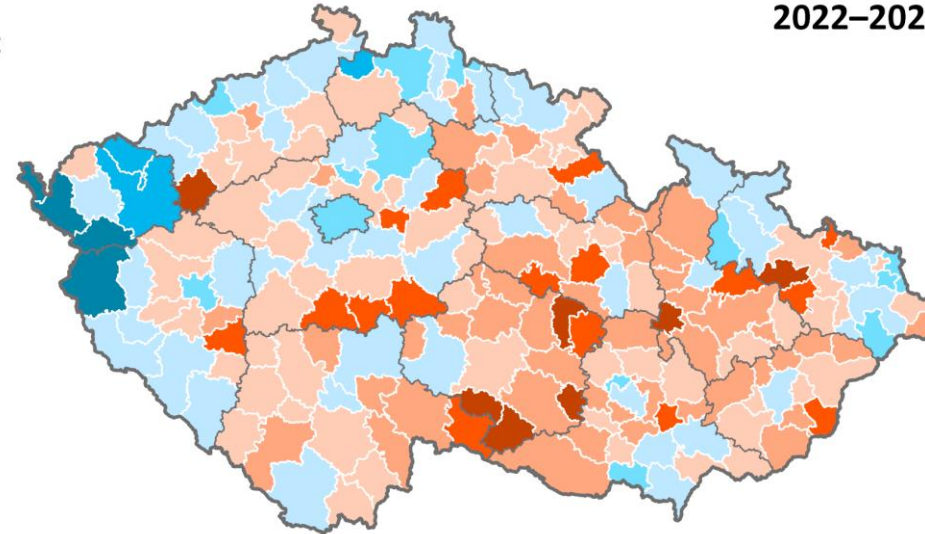
2019–2021

Úhrnná plodnost
(Česko = 100)

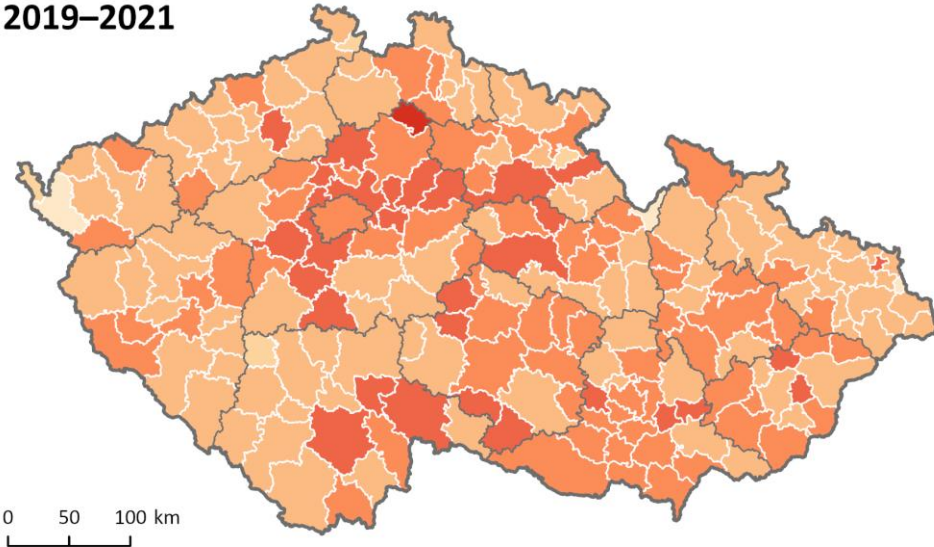
2022–2024

ÚP	2019–21	2022–24
Česko	1,75	1,49
Maximum	2,02	1,84
Minimum	1,45	1,21
Rozpětí	0,57	0,63
VK (%)	5,04	6,54

Úhrnná plodnost 1. pořadí zůstává nižší než úhrnná plodnost 2. a vyššího pořadí

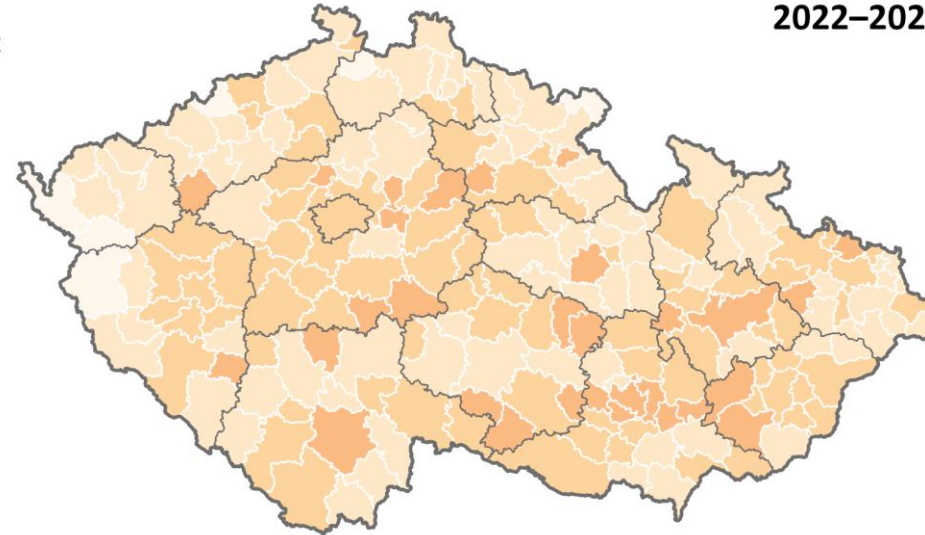
2019–2021

Úhrnná plodnost
1. pořadí

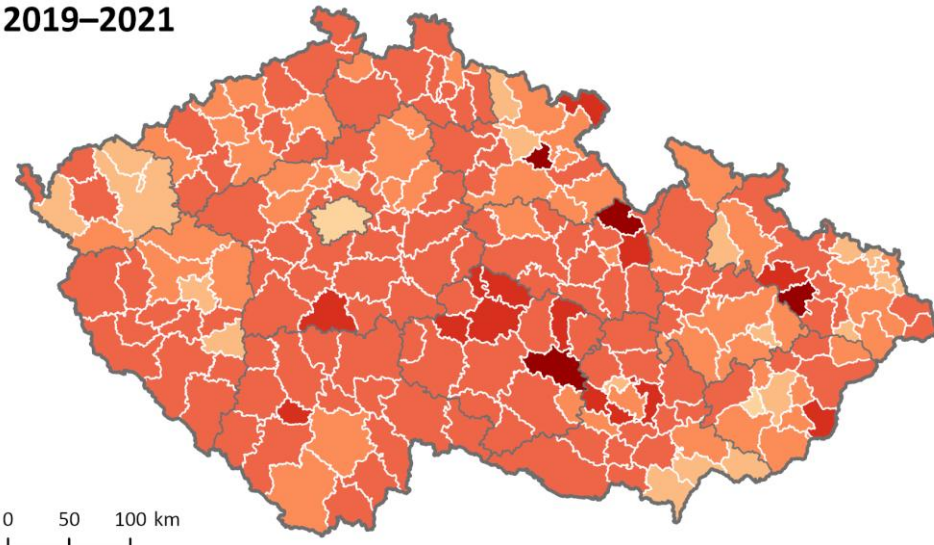

2022–2024

ÚP1	2019–21	2022–24
Česko	0,86	0,71
Maximum	1,03	0,85
Minimum	0,62	0,52
Rozpětí	0,41	0,33
VK (%)	6,83	6,97

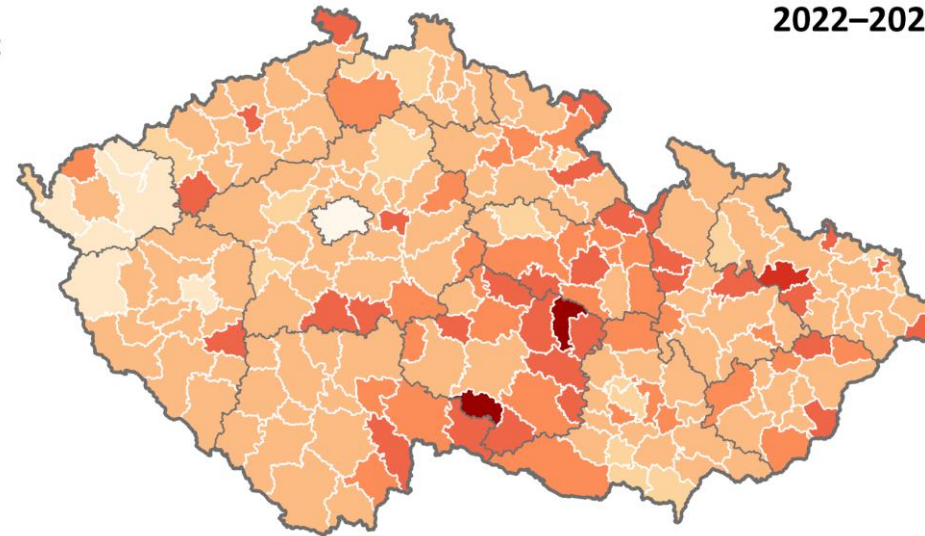
2019–2021

Úhrnná plodnost
2+ pořadí

2022–2024

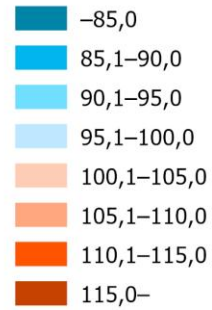

ÚP2+	2019–21	2022–24
Česko	0,88	0,77
Maximum	1,13	1,06
Minimum	0,71	0,60
Rozpětí	0,42	0,46
VK (%)	6,91	9,12

Územní rozdíly se prohloubily především u plodnosti 2. a vyššího pořadí

2019–2021

Úhrnná plodnost 1. pořadí
(Česko = 100)

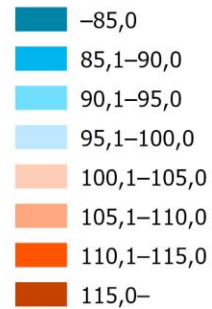
0 50 100 km

2022–2024

ÚP1	2019–21	2022–24
Česko	0,86	0,71
Maximum	1,03	0,85
Minimum	0,62	0,52
Rozpětí	0,41	0,33
VK (%)	6,83	6,97

2019–2021

Úhrnná plodnost 2+. pořadí
(Česko = 100)

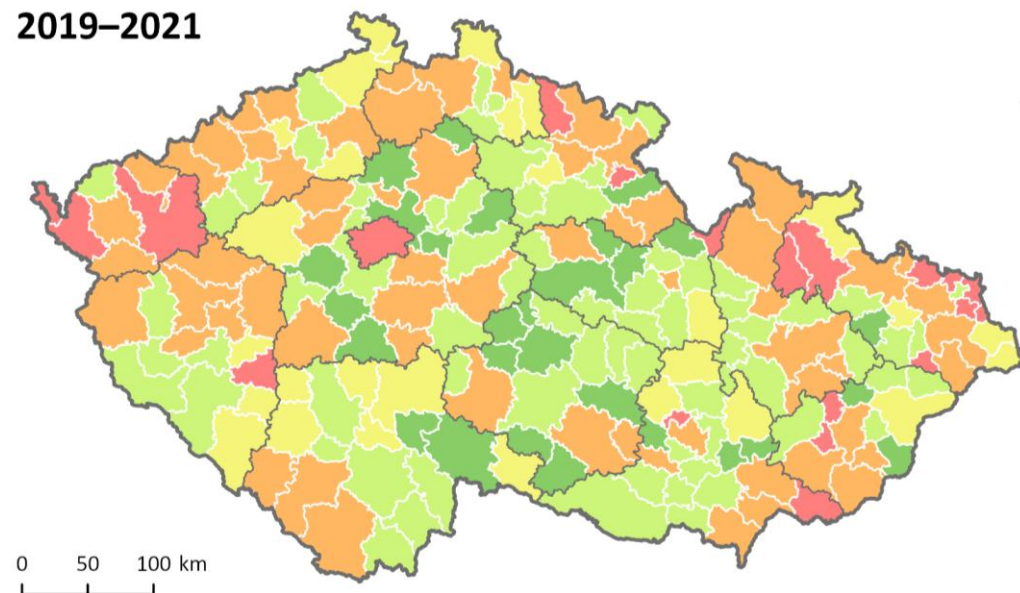
0 50 100 km

2022–2024

ÚP2+	2019–21	2022–24
Česko	0,88	0,77
Maximum	1,13	1,06
Minimum	0,71	0,60
Rozpětí	0,42	0,46
VK (%)	6,91	9,12

Výraznější odlišení oblastí s vyšší/nížší úrovní plodnosti

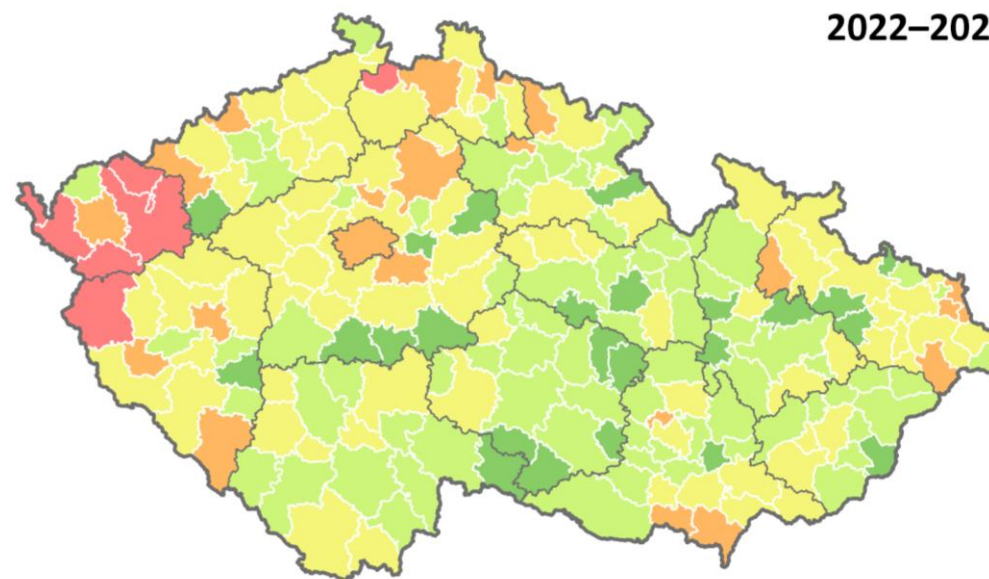
2019–2021

Typologie plodnosti

2022–2024

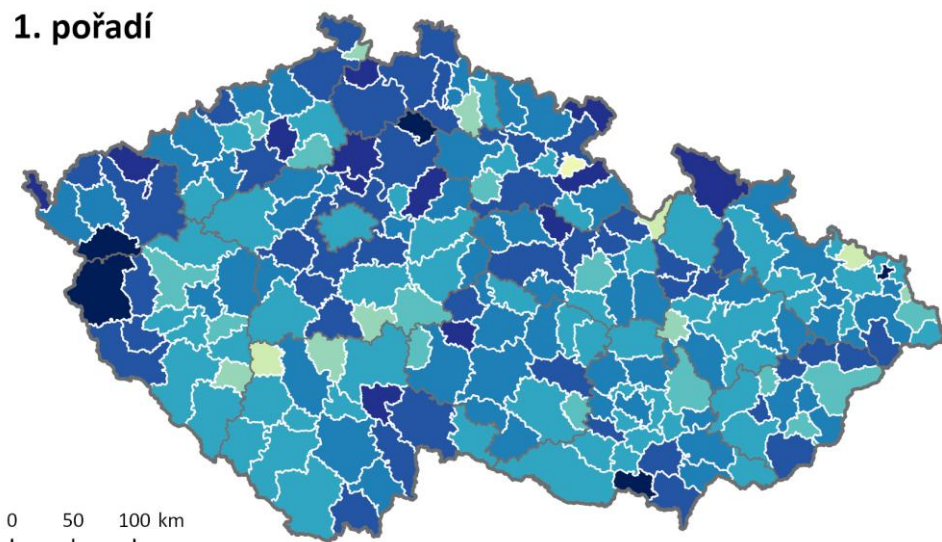

2019–2021	Počet	ÚP	ÚP1	ÚP2+
TYP A	27	1,90	0,92 (48 %)	0,98 (52 %)
TYP B	69	1,81	0,86 (48 %)	0,95 (52 %)
TYP C	28	1,74	0,78 (45 %)	0,95 (55 %)
TYP D	62	1,72	0,84 (49 %)	0,88 (51 %)
TYP E	20	1,60	0,77 (48 %)	0,83 (52 %)
Česko	206	1,75	0,86 (49 %)	0,88 (51 %)

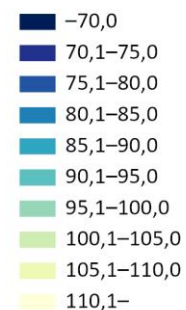
2022–2024	Počet	ÚP	ÚP1	ÚP2+
TYP A	24	1,69	0,75 (44 %)	0,94 (56 %)
TYP B	75	1,56	0,71 (45 %)	0,85 (55 %)
TYP C	78	1,48	0,70 (47 %)	0,78 (53 %)
TYP D	22	1,39	0,66 (47 %)	0,73 (53 %)
TYP E	7	1,25	0,58 (47 %)	0,67 (53 %)
Česko	206	1,49	0,71 (48 %)	0,77 (52 %)

Pokles úhrnné plodnosti postihl především západní Čechy

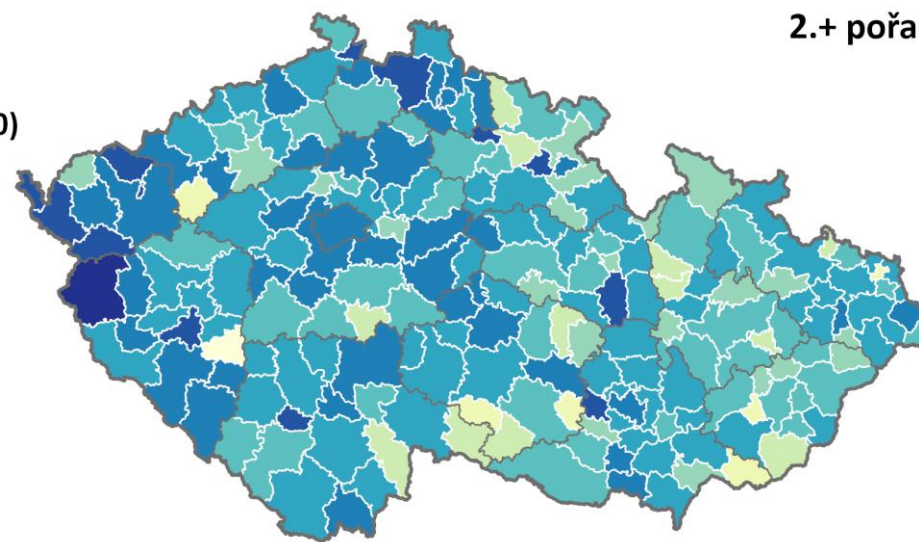
1. pořadí

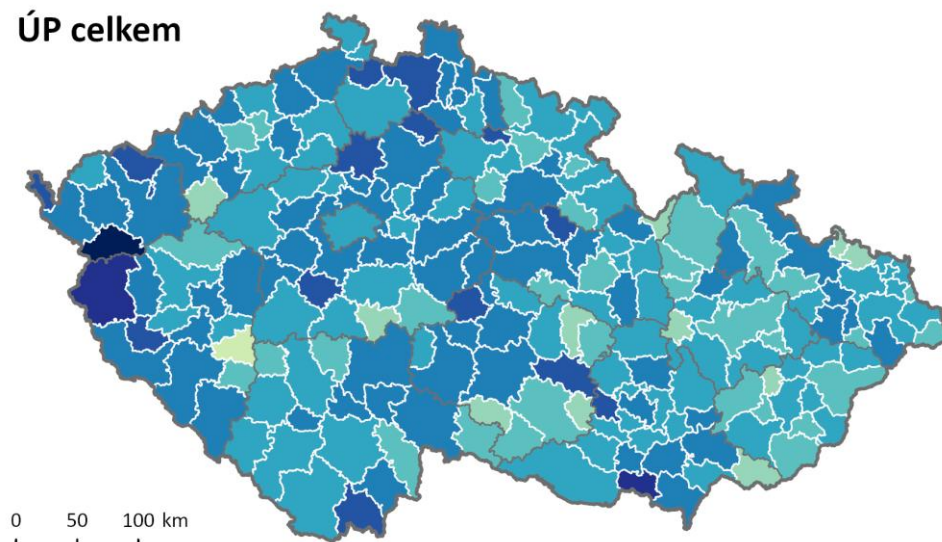
Index změny
(2019–2021 = 100)

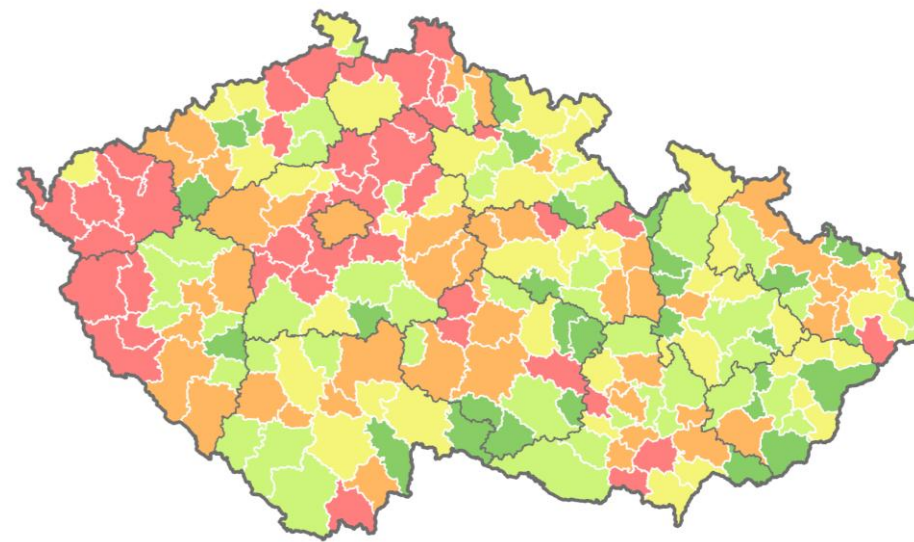
2.+ pořadí

ÚP celkem

Typologie
změny
plodnosti

TYP	Počet	ÚP	ÚP1	ÚP2+
TYP A	30	93,6	86,5	100,6
TYP B	45	88,9	89,4	88,6
TYP C	44	85,6	78,8	92,2
TYP D	46	83,8	84,3	83,5
TYP E	41	79,2	76,0	82,3
Česko	206	85,1	83,0	87,3

Závěr

- pokles úhrnné plodnosti po roce 2021 proběhl **napříč celým Českem**
- **výraznější pokles u plodnosti 1. pořadí** (-17 %) než u plodnosti 2. a vyššího pořadí (-13 %)
- prostorové odlišnosti v obecném měřítku zachovány, nicméně se **zvýšila vnitřní variabilita** (především u plodnosti 2. a vyššího pořadí)
- nižší úroveň plodnosti koncentrovaná do západního a severozápadního pohraničí, vyšší plodnost v pásu na pomezí Čech a Moravy (rozdíl min. a max. hodnot vyšší než 50 %)
- změna v oblasti pražských suburbií za posledních deset let: z oblasti s vysoce nadprůměrnou úrovní plodnosti oblast s často podprůměrnou úrovní

Počítejte s námi

Terezie Štyglerová

Vedoucí oddělení demografické statistiky

E: terezie.styglerova@csu.gov.cz

T: +420 420 054 063

Luděk Šídlo

Katedra demografie a geodemografie PřF UK

E: ludek.sidlo@natur.cuni.cz

T :+420 221 951 415